

הע"ז (תל אביב) 18711-01-22 - מדינת ישראל נ' איילה ארמה

הע"ז (תל-אביב-יפו) 18711-01-22 - מדינת ישראל נ' איילה ארמה מחוזי עבודה תל-אביב-יפו

הע"ז (תל-אביב-יפו) 18711-01-22

מדינת ישראל

נגד

איילה ארמה

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו - יפו

[07.04.2025]

כבוד השופטת עינת לסרי

ע"י ב"כ עוה"ד יוסי עטון

ע"י ב"כ עוה"ד יניב חקימוביץ

גזר דין

1. הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בעבירה של עיסוק כקבלן כוח אדם ללא רישיון לפי סעיפים 2(א) + 10א + 20(ב) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו 1996 (להלן: חוק קבלני כוח אדם) ועבירה של אי מתן הסכם עבודה בשפתו של העובד הזר לפי סעיפים 1א + 1ג(א) לחוק עובדים זרים תשנ"א-1961 (להלן: חוק עובדים זרים).

2. כעולה מכתב האישום וצרופותיו, הנאשמת היא עוסקת מורשה שהתקשרה עם 15 מזמינות שירות שונות (להלן: המזמינות) בהסכמים שעניינם אספקת שירותי ניקיון בחצרי המזמינות בתקופות שונות בין השנים 1/2020-5/2021. במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, הנאשמת העסיקה ארבעה עובדים אצל מזמינות השירות וזאת מבלי שהחזיקה ברישיון לעסוק כקבלן שירותי ניקיון כנדרש בחוק קבלני כוח אדם. כמו כן, הנאשמת העסיקה ארבעה עובדים זרים מבלי שהתקשרה עימם בחוזה עבודה בכתב בשפה שהעובדים הזרים מבינים. טענות הצדדים

3. המאשימה טענה כי האישום בדבר עיסוק הנאשמת כקבלן שירותים ללא רישיון כדן מהווה אירוע אחד ואילו האישום בגין אי מסירת הסכם עבודה לעובדים הזרים המפורטים בכתב האישום, מהווה אירוע שני. מדובר בעבירות שאין ביניהן קשר הדוק ויש לקבוע מתחמי ענישה שונים לכל אחד מהאישומים. כן, נטען כי בכל עבירה בוצעו מספר מעשים כך שבעבירה המיוחסת לנאשמת לפי חוק העסקת עובדים בוצעו 4 מעשי עבירה- מעשה אחד כנגד כל אחד מהעובדים המפורטים בכתב האישום ובעבירה המיוחסת לנאשמת לפי חוק עובדים זרים, בוצעו 4 מעשי עבירה, מעשה אחד עבור כל אחד מהעובדים שלא נחתם איתן הסכם עבודה כדן. עם זאת, בבקשת המאשימה מיום 19.3.2025 טענה המאשימה כי בהתאם לפסיקתו המאוחרת של בית הדין הארצי לעבודה, הנסיבות בתיק דנן לעניין חוק העסקת עובדים, מהוות עבירה אחת בלבד.

4. עוד טענה המאשימה, כי הגם שהנאשמת הודתה בעובדות כתב האישום וחסכה זמן שיפוטי, יש לשקול לחומרא את הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות בהן הורשעה, בין היתר, להגן ולשמור על זכויותיהן הקוגנטיות של עבדי הקבלן המהווים עובדים מוחלשים בחברה בעיקר נוכח העובדה שסוג זה של העסקה הפך לשכיח ועל כן מתגבר הצורך לבחון את החברות בטרם ניתן להן רישיון.
5. המאשימה עתרה להעמיד את מתחם הענישה בגין עיסוקה של הנאשמת כקבלנית שירות כח אדם ללא רישיון בטווח של בין 30%-60% מהקנס המקסימלי ולהשית על הנאשמת עונש בגובה 60% בסך של 8,640 ₪.
6. אשר לאישום השני, הגם שהמאשימה הפנתה לפסיקה בעניין הפרת חוק עובדים זרים בעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי (שהיא לכל הדעות עבירה חמורה יותר מהעבירה בה הורשעה הנאשמת (ראה פירוט בהמשך)) ולכך כי נקבע בה מתחם ענישה של 5%-17% לכל יחידת עבירה, עתרה המאשימה להשית על הנאשמת עונש של 40% מהקנס המירבי כפול מספר העבירות ובסך הכל, בגין עבירה זו, להשית על הנאשמת קנס בסך של 186,880 ₪.
- המאשימה לא הפנתה לפסיקה בדבר מתחם הענישה לעבירה הרלוונטית לפי חוק עובדים זרים. כמו כן, המאשימה עתרה להשית על הנאשמת התחייבות בגובה הקנס המקסימלי לכל אחת מיחידות העבירה לתקופה של שלוש שנים.
7. הנאשמת ביקשה שבית הדין יגזור עליה את הקנס המינימלי שניתן לגזור עליה בנסיבות העניין בשים לב להעדר עבר פלילי, נסיבות העבירה, תום ליבה ומצבה הכלכלי. הנאשמת טענה כי גיסה המנוח היה אחראי על הפקת רישיון העסק וכל ההליכים הבירוקרטיים והיא סמכה עליו כי כל הליכי הרישוי טופלו כראוי ולא היה לה כל יסוד להניח כי קיימת בעיה ברישיון העסק. יתרה מכך, מתוך רצון להקפיד על דיני העבודה, הנאשמת עצמה פנתה למשרד העבודה בבקשה לקבל הנחיות בעניין סיום העסקת עובדת הרה כאשר במהלך הפניה נדרשה למסור את פרטי הרישיון הקיים ומשעלה כי הוא אינו רשום כתקף, נפתחה חקירה. הדבר מלמד כי הנאשמת פעלה בתום לב. הנאשמת הפנתה לפסיקת בית הדין הארצי הקובעת כי בעבירה על עיסוק ללא רישיון קבלן מניין העבירות יהיה תמיד אחד ללא קשר למספר העובדים ומזמיני השירות.
8. אשר לאישום השני, הנאשמת טענה כי פעלה להוציא הסכמי עבודה לכל עובדיה תוך הקפדה על זכויותיהם אולם הסתמכה על כך שהעובדים הזרים אשר עבדו אצלה הבינו עברית ועל כן, הסכם ההעסקה שניתן להם היה בשפה העברית. כן נטען כי בחקירת אחת העובדות הזרות צויין כי היא דוברת עברית ברמה טובה.
9. עוד טענה הנאשמת כי כתוצאה ישירה מן החקירה, העסק נסגר דבר שהוביל לאובדן מוחלט של מקור פרנסתה היחיד שלה ושל בעלה שגם עבד בעסק והם מצאו עצמם בפני קריסה כלכלית וממילא דובר על עסק בעל מחזור חודשי קטן.
10. כן, טענה הנאשמת כי יש לקחת בחשבון את העדר עברה הפלילי והעובדה כי העובדים קיבלו את מלוא הזכויות המגיעות להם. משכך, היא מבקשת כי יושת עליה העונש המינימלי הניתן עם פריסה של עד 90 תשלומים. דיון והכרעה
11. תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: תיקון 113 וחוק העונשין בהתאמה) מתווה את הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה כאשר העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, לפיו יתקיים "...יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל" (40ב לחוק העונשין).

12. משכך, נקבע בתיקון 113 מנגנון תלת-שלבי לגזירת העונש: שלב ראשון בו יבחן האם ההרשעה היא בגין כמה עבירות או עבירה אחת. ככל שההרשעה היא במספר עבירות, ייקבע האם עבירות אלו מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני ייקבע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. ככל שנקבע בשלב הראשון כי מדובר בכמה אירועים, יקבע עונש הולם לכל אירוע בנפרד. אמות המידה אשר ייבחנו במועד קביעת מתחם הענישה הן: הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו (חומרת העבירה), מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בשלב השלישי תבחנה הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן ייגזר עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני למעט בהתקיימות חריגים המצדיקים סטייה ממתחם זה (עפ"י 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013); ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ (8.11.2014) (להלן - חדוות הורים)).
- שלב ראשון: האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים
13. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום, סבורני כי יש לקבל את טענת המאשימה לפיה מדובר בשני אירועים שונים המצדיקים קביעת מתחם ענישה לכל אחד מהם בנפרד. כל אחד מהאירועים עומד בפני עצמו, יכול היה להתקיים גם ללא האירוע האחר, ובכל אחד מהם נפגעים ערכים חברתיים שונים. כמו כן, העבירות בכל אחד מהאירועים לא נובעות אחת מהשנייה ולא נלוות אחת לשנייה, גם אם חלקן בוצעו באותו פרק זמן (עפ"י 4910/13 אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014); חדוות הורים)).
14. אשר לאישום הראשון של עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון כדן אני קובעת כי מדובר באירוע אחד ועבירה אחת של עיסוק ללא רישיון (ע"פ (ארצי) 48166-10-22 קלינינג סולושיון בע"מ - מדינת ישראל (18.9.23) (להלן - קלינינג סולושיון)).
15. אשר לאישום השני של אי מתן הסכם העסקה בשפתו של העובד הזר-כל העבירות נמצאו במהלך ביקורת אחת, שנערכה באותו המועד ולא הייתה התייחסות בכתב האישום למועד העסקת העובדים הזרים. משכך, אני קובעת כי המדובר באירוע אחד הכולל ארבע עבירות.
- שלב שני: קביעת מתחם הענישה ההולם
- עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון כדן:
16. הערך החברתי שנפגע - חוק העסקת עובדים עניינו, בין היתר, מתן רשת ביטחון לעובדי הקבלן המועסקים במתכונת העסקה משולשת ונמנים על אוכלוסיית עובדים מוחלשת. משטר הרישוי אשר נקבע בעניין זה מתנה את קבלת רישיון בדרישות שנועדו להבטיח את זכויות עובדי הקבלן ורווחתם תוך, בין היתר, בחינת והבטחת יציבותו ואיתנותו הכלכלית של המבקש לעסוק כקבלן כוח אדם (בג"ץ 450/97 תנופה שרותי כוח אדם ואחזקות בע"מ נ' אלי ישי שר העבודה והרווחה, פ"ד נב (2) 433 (27.5.1998); ע"ע (ארצי) 1002/02 קבוצת יו.אס.ג'י.די. בע"מ - משרד העבודה והרווחה (10.11.2002); ע"ע (ארצי) 520/09 אופקים א.ג. בע"מ - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה (17.10.2010)).
17. מדיניות הענישה הנהוגה - הקנס הקבוע בדין לעבירה של עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון הוא 14,400 ₪ (סעיף 20(ב1) לחוק העסקת עובדים וסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין). משקבענו כי מדובר באירוע הכולל עבירה אחת הרי שסכום זה יילקח בחשבון כקנס המרבי.
18. עיון בפסיקת בתי הדין לעבודה מעלה כי מתחם הענישה הנהוג בעבירה זו הוא 20%-60% מהקנס המירבי (ראו לדוגמא ת"פ (תל אביב-יפו) 10206-10-21 מדינת ישראל - נעמי שרייב (30.1.2025); ת"פ (חי') 26402-06-19 מדינת ישראל - סעיד בדארנה (1.12.2021); ת"פ (חי') 25911-04-20 מדינת ישראל - דניאלה דננברג (22.10.2020); תפ (ת"א) 53616-04-22 מדינת ישראל - גבריאלי יצחק פור (1.9.2024)).

19. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בנספח 1 לכתב האישום מפורטות חברות עמן התקשרה הנאשמת במהלך תקופה של כשנה וחצי. לא נטען כי נגרם נזק למי מעובדי הנאשמת או שקופחו זכויותיהם. הנאשמת הודתה בעבירות המיוחסות לה, והודאתה הובילה לחיסכון בזמן שיפוטי ובמשאבים.
20. בשכלול כל המפורט לעיל מצאתי כי מתחם הענישה ההולם בגין עבירה של עיסוק כקבלן שירות ללא רישיון הוא בין 20%-60% .
- העסקת ארבעה עובדים זרים ללא חוזה עבודה בשפתם:
21. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה: תכליתו של חוק עובדים זרים היא הבטחת תנאי העסקה הוגנים וראויים לעובדים זרים הנמנים על אוכלוסיית עובדים מוחלשת. קיומו של הסכם העסקה בשפתו של העובד הזר מסייע במימוש תכלית זו שכן הוא מאפשר שקיפות ומודעות העובדים הזרים לזכויותיהם ומאפשר להם לאכוף את מימושו במידת הצורך (ע"פ (ארצי) 32385-05-14 שמש חי אחזקות בע"מ - מדינת ישראל (13.08.2015)).
22. מדיניות הענישה הנהוגה: הקנס הקבוע בדין לעבירה של העסקת עובד זר ללא הסכם בשפתו הוא ₪ 116,800 (סעיף 1ג(א), סעיף 2(ב)2, סעיף 2(ב)(ב) לחוק העסקת עובדים וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין).
23. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירה בעניינה של הנאשמת, עייתי בפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה (שכן כל שטענה הנאשמת לעניין זה הוא כי יש להשית עליה את העונש המינימלי) וכן בפסיקה נוספת.
24. יש לציין כי היה קושי לאתר תיקים דומים בנסיבות המקרה שלפנינו באשר לעבירה של אי מתן הסכם העסקה בשפתו של העובד ולא מצאתי כי יש לקבל את עמדת המאשימה בהתאם לפסיקה שצורפה על ידה לפיה יש להקיש בענייננו ממדיניות הענישה הנהוגת במקרים של אי עריכת ביטוח רפואי, שכן זו עבירה חמורה יותר מעבירת העסקת עובד זר ללא הסכם בשפתו. אי הסדרת ביטוח רפואי לעובד זר, מעמידה אותו בפני סכנה בה לו נזקק העובד הזר לטיפול רפואי וזה לא היה מוענק לו בשל היעדרו של ביטוח רפואי משמעה פגיעה בזכותו לבריאות, שהיא זכות יסוד בסיסית (העז (חי') 8524-01-15 מדינת ישראל נ' בנפשי תעשיות אלומיניום בע"מ (27.11.2016)). וממילא מתחם הענישה שצוין בפסקי דין אלו הוא 5%-17% בשונה מהעונש בגינו עתרה המאשימה - השתת 40%.
25. לטעמי, ניתן להקיש בענייננו ממדיניות הענישה הנהוגת מעבירות של אי מתן תלושי שכר אשר תכלית הוראת החוק בעניין תלושי השכר גם היא הקמת מודעות לעובד הזר לעניין זכויותיו. עיון בפסיקה מעלה כי מתחם הענישה בעבירה זו הוא בין 20%-50% מהעונש המירבי (ת"פ 7957-08-11 מדינת ישראל - איל גרשון קדמון (21.6.2015); תפ (ב"ש) 30587-04-14 מדינת ישראל נ' ש.ש.ח. אירועים בע"מ (1.11.2015); מדינת ישראל - משרד התמ"ת - יחיא עזריאל (4.3.2015); תפ (ת"א) 53616-04-22 מדינת ישראל - גבריאל יצחק פור (1.9.2024); תפ (נצ') 49072-05-21 תפ (נצ') 49072-05-21 מדינת ישראל - א.ג. סער הנדסה וניהול פרויקטים בע"מ (28.5.2023) עפ (ארצי) 25307-12-15 מרדכי שחם נ' מדינת ישראל (4.9.2017)).
26. כן, ניתן להקיש מהפסיקה לעניין אי עריכת הסכם בכתב לפי חוק העסקת עובדים (בשים לב לכך כי אי מתן הסכם עבודה בשפתו, לעובד זר, היא עבירה חמורה יותר נוכח היות העובדים הזרים נמנים על אוכלוסיית עובדים מוחלשת) אשר קבעה מתחם ענישה של 10%-50% (תפ (נצ') 74183-01-20 מדינת ישראל - מחאמיד מוסטפא (31.7.2022); (ב"ש) 1178/09 תפ (ב"ש) 1178-09 מדינת ישראל - רשות האוכלוסין ההגירה ומעברי הגבול נ' ר.ה. מכבסה מכנית אשקלון בע"מ (25.12.2014); (ב"ש) 1231/09 תפ (ב"ש) 1231-09 מדינת ישראל נ' אבן-ארי בע"מ (19.1.2015)).

27. נסיבות שקשורות בביצוע העבירה: במסגרת השיקולים לחובתה של הנאשמת הבאתי בחשבון כי מדובר בעובדים זרים הנמנים על אוכלוסיית עובדים מוחלשת ומצד שני את העובדה כי העבירה בוצעה כלפי מספר מצומצם של עובדים וכי אין טענה, חרף בדיקה קפדנית שערכה הנאשמת, כי זכויות העובדים נפגעו. כן, הבאתי בחשבון את העובדה כי לטענת הנאשמת ניתנו לעובדים הסכמים בשפה העברית שכן לא נטען בכתב האישום כי לא הומצא להם הסכם העסקה כלל אלא הסכם העסקה בשפתם. כן, לא נטען כי העובדים לא קיבלו תלושי שכר אשר יש בהם כדי להקנות מודעות לזכויות הניתנות להם כך שמידת הפגיעה בערך החברתי המוגן היא ברף הנמוך.
28. בהתאם לפסיקה, כאשר עסקינן באירוע אחד בעל מספר עבירות, יש לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו לחוק תוך התחשבות בין היתר, "במספר העבירות, בתדירות ובזיקה ביניהן" (סעיף 40יג.ג) לחוק העונשין) תוך שמירה על הלימה בין חומרת מכלול המעשים, מידת אשמתו של הנאשם וסוג העונש (עניין קלינינג סולושיין) כאשר גם כאשר מדובר במעשים נפרדים בתוך אירוע אחד "אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל שיעור ממנו) במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל (ע"פ (ארצי) 12606-04-19 ל.מ שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל (16.2.2020))" (עפ (ארצי) 35705-09-19 גיא ספירשטיין - מדינת ישראל (13.12.2020)).
29. לעניין זה לקחתי בחשבון את מספר העובדים המצומצם (אשר לא צויין בכתב האישום משך זמן העסקתם) והעובדה לפיה אין טענה, חרף בדיקה קפדנית שערכה המשיבה, כי זכויות העובדים נפגעו ולא נטען כי לא הומצא להם הסכם העסקה בשפה העברית או תלושי שכר מפורטים.
30. על יסוד כל האמור לעיל, מצאתי כי מתחם העונש ההולם בענייננו בגין עבירה של אי מתן הסכם העסקה בשפתו של העובד הוא בין 20%-50% שלב שלישי: גזירת העונש הראוי
31. בשלב זה תילקח בחשבון הודאת הנאשמת בעבירות שיוחסו לה מבלי לנהל ישיבת הוכחות, ואת הזמן השיפוטי שנחסך והיותה נעדרת עבר פלילי. לא לקחתי בחשבון את טענות הנאשמת כי היא במצב כלכלי קשה או כי גם מטה לחמו של בן זוגה נשבר שכן עבד עימה, וזאת שעה שלא הוגשו כל ראיות לעניין זה למעט מסמך הנטען כי מלמד על שוויה של החברה בתקופת פעילותה.
32. שקלול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו מצדיק לטעמי לגזור את דינה של הנאשמת על הרף הנמוך של מתחמי הענישה כדלקמן:
- א. בגין עבירה של עיסוק כקבלן שירותי ניקיון ללא רישיון קנס בסך 5,760 ₪.
- ב. בגין העסקת עובד זר ללא הסכם בשפתו - קנס בסך 23,360 ₪.
- הקנס הכולל בסך 29,120 ₪ ישולם ב-25 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. מועד תשלומי של התשלום הראשון - 1.6.2025.
33. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, הנאשמת תחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה בתיק זה למשך 3 שנים מהיום שאם לא כן, תחויב הנאשמת בסך של 116,800 ₪. הנאשמת תחתום על ההתחייבות עד ליום 1.5.2025.
34. על הנאשמת לפנות למזכירות בית הדין בתוך 7 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.
35. גזר הדין ישלח לצדדים באמצעות הדואר.
- זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין.
- ניתן היום, ט' ניסן תשפ"ה, 07 אפריל 2025, בהעדר הצדדים.